

**MILLIY O‘ZLIKNI ANGLASHDA AN‘ANAVIY MUSIQIY IJROCHILIK
SAN‘ATINING TUTGAN O‘RNI**

Respublika musiqa va san‘at texnikumi

Abduqayumov Shunqor

Xusanov Nuriddin

Annotatsiya: *Ushbu maqolada an‘anaviy musiqiy ijrochilik san‘atining o‘zbek xalqining milliy o‘zligini anglashdagi o‘rni tahlil qilinadi. Maqolada an‘anaviy musiqa tarixiy ildizlari, uning milliy identitet shakllanishidagi roli, ijrochilik uslublari va ularni saqlab qolishning ahamiyati yoritiladi.*

KIRISH

Milliy o‘zlikni anglash har bir xalq uchun muhim jarayon bo‘lib, bu jarayon madaniyat, til, urf-odatlar va san‘at orqali amalga oshadi. O‘zbek xalqining milliy o‘zligini anglashda an‘anaviy musiqiy ijrochilik san‘ati alohida o‘rin tutadi. An‘anaviy musiqa xalqning tarixiy xotirasi, ma‘naviy qadriyatlari va estetik qarashlarini ifodalaydi.

O‘zbek an‘anaviy musiqasi ko‘p asrlik tarixga ega bo‘lib, uning ildizlari qadimgi davrlarga borib taqaladi. Maqomlar, xalq qo‘shiqlari, dostonlar va boshqa musiqiy janrlar orqali xalq o‘zining tarixini, hayot tarzini va dunyoqarashini ifoda etgan. Bu musiqiy meros xalqning milliy o‘zligini anglashda muhim manba hisoblanadi.

- Milliy o‘zlikni shakllantirishda musiqiy ijrochilikning o‘rni haqida nazariy asarlar
- O‘zbek xalq musiqasining rivojlanish tarixi bo‘yicha ilmiy manbalar
- An‘anaviy cholg‘u asboblari va ularning madaniy meros sifatidagi o‘rni
- Musiqiy identifikatsiya va milliy o‘zlik tushunchalari
- O‘zbekiston musiqiy merosi haqida xalqaro ilmiy maqolalar
- Metodologiya: Tadqiqot usullari: adabiyotlar tahlili, ilmiy manbalar tahlili, statistik tahlil, O‘zbek musiqiy merosining zamonaviy ijrochilik san‘ati bilan integratsiyasi, Mahalliy va xalqaro tadqiqotlarning qiyosiy tahlili, Ma‘lumotlarni to‘plash usullari: intervyular, so‘rovnomalar, arxiv materiallari, Musiqiy ijrochilikning milliy identifikatsiyaga ta‘sirini baholash usullari, An‘anaviy Musiqiy Ijrochilikning Milliy O‘zlikni Anglashdagi O‘rni: O‘zbek milliy cholg‘u asboblari: Rubob, Doira, Nay va ularning milliy o‘zlikdagi roli, O‘zbek xalq kuy va qo‘shiqlarining madaniy xotiradagi o‘rni, Xorazm, Buxoro va Toshkent an‘anaviy musiqiy maktablari, An‘anaviy ijrochilik san‘atining zamonaviy musiqa bilan uyg‘unlashuvi

An‘anaviy musiqiy ijrochilik san‘ati o‘zbek xalqining milliy identitetini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Musiqa orqali xalq o‘zining tarixiy tajribasini, madaniy qadriyatlarini va estetik qarashlarini avloddan-avlodga yetkazadi. An‘anaviy musiqa xalqning o‘ziga xosligini saqlab qolish va rivojlantirishda asosiy vosita hisoblanadi.

An‘anaviy musiqiy ijrochilikda turli uslublarning mavjud bo‘lib, ular mintaqaviy xususiyatlarga ega. Masalan, Xorazm, Buxoro, Toshkent, Farg‘ona kabi hududlarda

20-Mart, 2025-yil

shakllangan ijrochilik maktablari mavjud. Har bir maktabning o‘ziga xos ijro texnikasi, cholg‘u asboblari va vokal uslublari mavjud. Bu uslublarni saqlab qolish va rivojlantirish milliy o‘zlikni anglashda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

An'anaviy musiqiy ijrochilik san'ati o‘zbek xalqining milliy o‘zligini anglashda muhim rol o‘ynaydi. Bu san'at turi xalqning tarixiy xotirasi, madaniy qadriyatlari va estetik qarashlarini ifodalaydi. An'anaviy musiqani saqlab qolish va rivojlantirish milliy identitetni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Rajabov I. Maqomlar masalasiga doir. Toshkent, 1963.
2. Ibrohimov O. Maqom asoslari. Toshkent, 2018.
3. Tursunov R. An'anaviy qo'shiq ijrochiligi uslubiyati. Toshkent, 2015.
4. Bahadirov N., Karimov D., Shukurjonova X. Kompozitor Refat Ibadlayev. Toshkent, 2024.
5. Bahadirov N., Karimov D., Shukurjonova X. Kompozitor Refat Ibadlayev. Central Asian Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 2024.